

**Predtekmovanje državnega prvenstva
v gradbeni mehaniki
za učence 3. letnikov
srednjih tehniških šol Slovenije
9. april 2014**

Navodila za reševanje nalog:

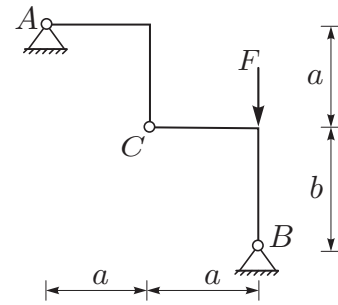
- čas za reševanje nalog je omejen na dve uri (120 minut),
- vse štiri naloge so enako ovrednotene (vsaka velja 25% skupne ocene),
- naloge morate reševati samostojno,
- pišite (in rišite) na bele papirje A4 formata,
- pišite le na eno stran listov,
- na enem listu naj ne bo rešitev za dve ali več nalog (reševanje vsake naloge naj dijaki zapišejo na nov list),
- pri reševanju nalog lahko dijaki uporabljajo žepne računalnike, uporaba osebnih računalnikov ni dovoljena,
- uporaba priročnikov in druge literature ni dovoljena,
- na vsak list, ki ga oddate, se morate čitljivo podpisati.

Naloga za 3. letnike

1. naloga

Za konstrukcijo na sliki določi reakcije v obeh podporah in sile v vezi C .

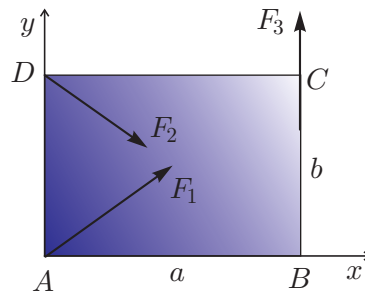
Podatki: $a = 2$ m, $b = 3$ m, $F = 5$ kN.

2. naloga

Na tog pravokotnik s stranicama a in b , ki leži v ravnini xy , deluje sistem treh sil, kot kaže slika. Smernica sile F_1 poteka skozi točki A in C , smernica sile F_2 skozi točki D in B , smernica sile F_3 pa skozi točki B in C . Poišči velikost in lego rezultante teh sil.

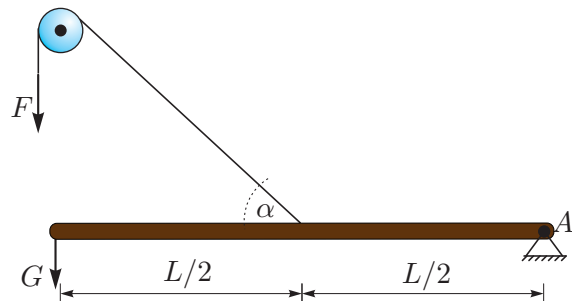
Podatki: $F_1 = 10$ kN, $F_2 = 20$ kN, $F_3 = 5$ kN, $a = 4$ m, $b = 3$ m.

3. naloga

Prosti konec nosilca obtežimo z navpično silo G , drugi konec pa vrtljivo podpremo. Preko nepremičnega valja nosilec pripnemo še z neraztegljivo vrvjo. Določi silo F , s katero moramo vleči vrv, da bo nosilec v ravnotežju. Za to silo določi tudi reakcije v nepomični členkasti podpori A . Lastno težo nosilca in vpliv trenja v škripcu lahko zanemariš.

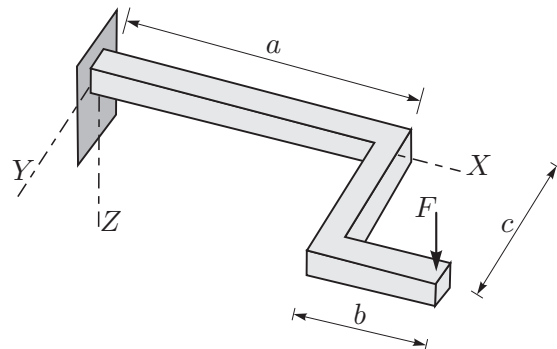
Podatki: $L = 2$ m, $G = 1$ kN, $\alpha = 60^\circ$.

4. naloga

Lomljena kljuka, ki leži v ravnini XY , je tego vpeta v steno. Kljuko v navpični smeri obtežimo s silo $F = 150$ N. Določi sile in momente, s katerimi kljuka obremenjuje steno.

Podatki: $a = 30$ cm, $b = 20$ cm, $c = 10$ cm.

**Predtekmovanje državnega prvenstva
v gradbeni mehaniki
za učence 4. letnikov
srednjih tehniških šol Slovenije
9. april 2014**

Navodila za reševanje nalog:

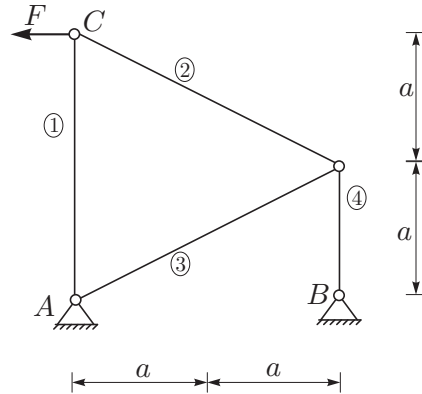
- čas za reševanje nalog je omejen na dve uri (120 minut),
- vse štiri naloge so enako ovrednotene (vsaka velja 25% skupne ocene),
- naloge morate reševati samostojno,
- pišite (in rišite) na bele papirje A4 formata,
- pišite le na eno stran listov,
- na enem listu naj ne bo rešitev za dve ali več nalog (reševanje vsake naloge naj dijaki zapišejo na nov list),
- pri reševanju nalog lahko dijaki uporabljajo žepne računalnike, uporaba osebnih računalnikov ni dovoljena,
- uporaba priročnikov in druge literature ni dovoljena,
- na vsak list, ki ga oddate, se morate čitljivo podpisati.

Naloge za 4. letnike

1. naloga

Za paličje na sliki določi reakcije podpor in osne sile v palicah!

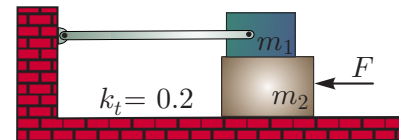
Podatki: $a = 2 \text{ m}$, $F = 10 \text{ kN}$.

2. naloga

Kladi na sliki z masama m_1 in m_2 sta postavljeni ena na drugo, zgornja klada pa je s tega palico pritrjena na steno. Med kladama ter med spodnjo klado in podlago je enak koeficient trenja $k_T = 0.2$. Določi najmanjšo vodoravno silo F , pri kateri bo spodnja klada zdrsnila. Težnostni pospešek je 10 m/s^2 . Maso palice in velikost klad lahko zanemariš.

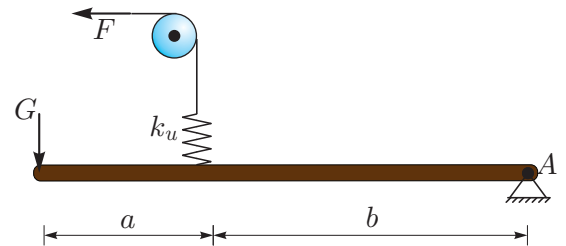
Podatki: $m_1 = m_2 = 2 \text{ kg}$.

3. naloga

Prosti konec nosilca obtežimo s silo G , drugi konec pa vrtljivo podpremo. Na sredi razpona na nosilec pripnemo linearno vzmet. Ta je preko neraztegljive vrvi in nepomičnega valja obtežena s horizontalno silo F , kot kaže slika. Določi taki sili F in G , da bo raztezek vzmeti znašal 1 cm . Določi sili F in G tudi za poljubna razpona a in b . Lastno težo nosilca in vpliv trenja v škripcu lahko zanemariš.

Podatki: $a = 1 \text{ m}$, $b = 2 \text{ m}$, $k_u = 10 \text{ kN/cm}$.

4. naloga

Preprosta gugalnica je obešena na dveh togih palicah, zavrti pa se lahko samo iz svoje ravnine. Največji dovoljeni zasuk glede na navpično lego je 30° . Na gugalnici sta dva otroka. Določi lego prvega otroka x_1 tako, da bo sila v levi palici v navpični legi enaka sili v desni palici v najbolj zavrteni legi. Dinamične vplive in maso gugalnice lahko zanemariš.

Podatki: $L = 1.5 \text{ m}$, $m_1 = 50 \text{ kg}$, $m_2 = 35 \text{ kg}$, $x_2 = 1.1 \text{ m}$.

